

DELAVSKA POLITIKA

Izida dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
 Prodajstvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
 Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
 Občevlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
 Frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
 nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
 čaja stane beseda Din 1.— V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta
 Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
 mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—, Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 53

Sobota, 6. julija 1935

Leto X

Pozdrav bojevnikom za svobodo, enakost in mir!

Zlet kulturnih organizacij »Svobode« je eden najpomembnejših dogodkov v delavskem gibanju države. Ni ta zlet pomemben le, ker je prvi zlet vseh Svobod v lepo, staro zgodovinsko mesto Celje med budne sodruge; še mnogo bolj pomemben je, ker s svojim impozantnim nastopom

demonstrira svojo kulturno misijo,

ki jo je naša kulturna organizacija vršila doslej in jo hoče v bodoče vršiti vse strumneje, vse odločneje, brez oklevanja in z idealnim proletarskim navdušenjem ter ob zavesti, da mora postati proletarska kultura največja sila bodočnosti, ki osvobodí človeštvo duhovnega in fizičnega suženjstva. Kultura pomeni svobodo, kultura pomeni demokracijo, ki se ji človek ne more izogniti, ker ga k temu nujno sili medsebojni družabni razvoj. Pravica do življenja, pravica do kruha, predvsem

svoboda in enakopravnost,

so največje zahteve kulturnega človeka in kulture same. Kako naj sicer človek postane človeku enak, sodrug sodrugu, ki sta oba v življenju tako tesno vezana drug na drugega, da pravzaprav oba tvorita eno družbo, le eno socialno telo.

Današnja doba nam nudi glede kulture meščanske družbe jako žalostno sliko. Povsod vidimo namreč, da je kapitalistično meščanska družba zavrnila pravo družabno kulturo. Ne kultura, ne demokracija, ne socialne pravice, hlapčevski duh, diktatura, to so problemi današnje meščanske družbe. Iz kapitalističnega gospodarskega reda so zrastle strašne socialne krivice. Toda o tem se ne sme niti govoriti, o socialnih pravicah in boju zanje tudi ne. Ne, ne sme se! Tako trdijo in diktirajo duhovni in javni nasilniki ter pravijo, da človeštvo ni za svobodo in socialne pravice, češ, ni zrelo, da človek

ne mara bratskega in demokratičnega sporazumevanja, marveč zahteva le bogove v obliki diktatorjev na onem in na tem svetu.

Ni treba o tem mnogo razmišljati. Ni to učena teorija. Namen te teorije je na celi črti, da se ohrani suženjski družabni red, ki je sam po sebi postal družabni nezmysel. Zakaj, ali ni nezmysel, če sto ljudi udobno živi, desetisoč pa strada, pettisoč težko dela in strada, deset pa se jih koplje v izobilju. In milijone ljudi umira, diktatorji družbe pa uničujejo ogromne množine življenjskih potrebščin.

To ni red! Da pa ta »red« vendarle ostane, proč s prosvitljenjem in socialno kulturo!

Vi, bojevniki-zletniki, razumete veliki socialni problem. Razumete, da se današnja meščanska »kultura« bori proti našemu boju proti družabnemu nezmyslu. Socialni problem utajujejo, prekrivajo ga hočejo, preslepiti narod, da bi v neresnem »kulturnem« delu pozabil na svoje vitalne interese.

Tu nas čaka težka naloga. Vi, bojevniki-zletniki, mi vsi,

bodimo pionirji kulture,

ki so jo meščanske stranke zavrgle ter prevzemimo in nadaljujmo kulturno misijo, s katero zbudimo narod, ga poučimo v spoznavanju življenja in v bojevanju za svobodo današnjega proletarijata in človeštva sploh. Ta misija je ogromna,

zahtevala bo požrtvovalnosti, dela, pa tudi mnogo sodružnega idealizma,

ki je ena najlepših čednosti proletarskih kulturnih delavcev in bojevnikov.

Uresničiti naj se rek »z uma svitlim mečem« porazi trpeči narod krivice in se osvobodi iz spon kapitalističnega robstva.

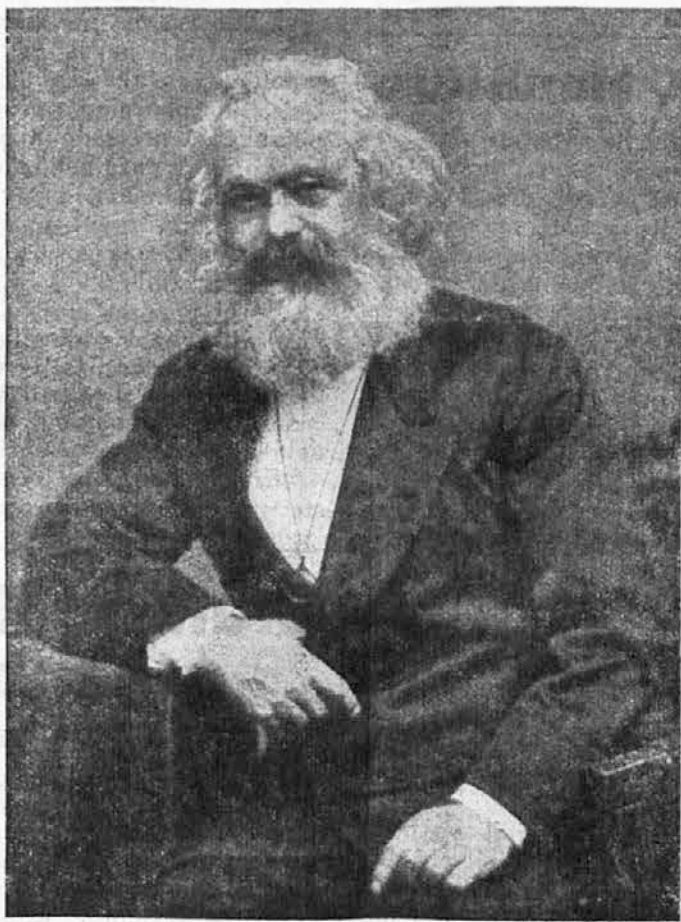
Vsi ljudje smo enaki, postati moramo tudi duhovno in socialno enaki!

Vemo, da ste prepojeni, sodružji in sodružice, z najidealnejšim čustvom, da ste odločeni ostati nosilci kulture kljub zaprekam, kljub terorju, kljub pomanjkanju svobode, ker ste to dokazali že doslej. Tudi v bodoče bo tako. Le razvili se boste še, še več boste storili kulturnega dela v sodružni solidarnosti in disciplini med seboj in do svoje organizacije. Enodušna solidarnost in disciplina je temelj tudi v kulturnem delu.

Sprejmite naše sodružne pozdrave, Vi pionirji proletarske kulture, tam v Celju! Sprejmite ter se zavedajte, da je vse delavstvo z Vami, da se bo z Vami borilo za proletarsko kulturo, to je

za osvobojenje človeškega duha in svobodo človeštva in mir med svobodnimi narodi.

Družnost, sodružice in sodružji, na pragu našega še energičnejšega solidarnega in discipliniranega dela za kulturo!

KARL MARX, utemeljitelj znanstvenega socializma

Tudi mi živimo!

Pred nekaj dnevi so meščanski listi poročali, da se bosta osnovali samo dve politični stranki. V eni izmed obeh strank bi se združili bivši radikali, klerikalci, muslimani in morda tudi del nacionalistov, v drugi pa današnja meščanska opozicija: radičevci, demokrati in zemljoradniki.

Ne vemo odkod ta vest izvira, niti ne kdo te kombinacije dela. Nikakor si ne moremo misliti, da se ponovno namerava ustvarjati politične stranke od zgoraj navzdol, kljub naravnosti katastrofalnim iskušnjam s političnimi skupinami g. Uzunovića in g. Jevtića. V obeh navedenih primerih se je pokazalo, da pribiranje ljudi v politične zajednice bodisi z nasiljem, ali drugimi sredstvi, brez apela na prepričanje in občutenje ljudi, absolutno ne more imeti nikdar trajnega značaja. Tudi najpoštenjša ideja, ako se jo hoče vsiliti, rodi odpor. Ako pa se stvari kakšno gibanje normalnim potom: s

pribiranjem pristašev od spodaj navzgor na podlagi njihovega svobodnega prepričanja, potem je tako gibanje nepremagljivo. Takšna gibanja odgovarjajo gotovim obstoječim materijelnim in kulturnim potrebam svojih pristašev, ki jim ostanejo zvesti vse svoje življenje. Stare generacije vpeljejo v taka gibanja mlajše generacije, s pomočjo vzgoje in propagande. Taka gibanja trajajo dokler obstoji potreba obrambe materijelnih in duševnih interesov članstva.

Sličnih izkušenj imamo vse polno v svetu, pa tudi pri nas, da bi že bil zares skrajni čas, opustiti vsako misel na možnost stvarjanja umetnih političnih strank in priznati neokrnjeno funkcioniranje demokracije pri nas.

Državljanom je treba (mogočiti) svobodno politično grupiranje. Prepričani smo, da nobena plemenska, verska ali politična nasprotstva ne bodo ogražala obstoja jugoslovanske države. Narobe, stvarjanje kompro-

misa o uredbi države med temi grupacijami bi vplivalo izredno pomirjevalno in zagotavljalo nemoteno delovanje političnih ustanov, kot narodne skupščine in vseh vrst samouprav. Na drugi strani bi šele to pomirjenje ustvarilo možnost, da resnično življenje postopoma likvidira našo zgodovinsko preteklost, našo versko in plemensko razdvojenost in vse kar je s tem v zvezi. Polagoma bo gospodarski razvoj in grupiranje ljudi po socialnih in gospodarskih vidikih likvidiralo verske in plemenske razlike, ki so plod davne zgodovinske preteklosti. To je edina zdrava pot, edina demokratična metoda, s katero je mogoče stvoriti jugoslovanski narod in jugoslovansko državo. Razvoj treba torej, da gre svojo pot, sporedno kakor dozorevajo prilike, od kompromisa do kompromisa.

Tudi so oni, ki so delali načrte o ustvaritvi dveh meščanskih blokov popolnoma pozabili, da so jugoslovanski delavci tudi še živí, da imajo

svoje gibanje, da se niti v času najgrobjega in najtežjega pritiska

niso nikoli hoteli odreči svoje politične samostojnosti, niti se udinjati meščanskim blokom, pa kakorkoli bi se že tudi ti bloki imenovali.

Delavci so si v ogromni večini zvesti svoje razredne pripadnosti in se niso hoteli priključiti niti verskim, niti plemenskim, niti nacionalnim, niti kakršnimkoli že si bodi blokom pod vodstvom meščanskih elementov.

Delavci se zavedajo, da morajo imeti svojo samostojno politično, gospodarsko in kulturno gibanje, čigar glavni cilj je pobijanje in končno uničenje režima gospodarskega izkoriščanja dela po kapitalu, ki ga bra-

nijo solidarno vsi meščanski bloki, brez ezira na razlike, ki sicer vladajo med njimi.

Ne vemo še, kako se bo nadalje sukalo naše notranje politično življenje. V vsakem slučaju pa hočemo naglasiti, da smo tudi mi živi, in da tudi za bodočnost niti najmanj ne mislimo, da bi opustili politiko samostojnega razrednega boja,

da se nočemo priključiti nobenemu izmed meščanskih blo-

kov, ampak da hočemo stvoriti tretji blok, blok delovnega ljudstva mesta in dežele,

ki se bo boril za čim popolnejšo svobodo in državljansko enakopravnost ter v vseh pravicah pobijal kapitalistično izkoriščanje delovnega ljudstva, dokler ne bo končno veljavno premagano in za vedno odpravljeno.

Deklaracija vlade

Napoved povratka k širši politični demokraciji

Dne 4. t. m. se je vlada dr. Stojadinovića predstavila Narodni skupščini s kratko deklaracijo, ki pravi: »Sestavljena po visokem zaupanju kraljevskega namestništva bo vodila vlada zunanjo politiko v zvezi z Malo antanto, Balkansko zvezo in Francijo.

Delala bo za mir med narodi in omejevanje oboroževanja, ne bo pa zanemarjala varnosti lastne države.

Osnovna smer notranje politike je dana z osnovnim državnim zakonom, z ustavo od leta 1931. Kraljevska vlada je zvesta vsem načelom te ustave in posebej poudarja načelo državnega in narodnega edinstva.

Odločni bomo ne samo pri naglašanju, temveč tudi pri dejanskem izvajanju zakonitosti ter pri popolnem izvajanju in spoštovanju načel enakopravnosti vseh državljanov. Trudili se bomo, da pri svojem nadaljnjem delu prilagodimo posamezne zakone, zlasti tiste, ki so političnega značaja,

težnjam in željam naroda. To velja zlasti

za široke narodne samouprave, za volilni zakon, za tiskovni zakon in zakon o zborovanjih in društvih.

Kraljevska vlada želi na ta način omogočiti resnično udeležbo najširšim slojem prebivalstva pri državni, banovinski in občinski upravi.

Gospodarski program.

V gospodarski in finančni politiki se bo zadnje mesece na novo začela smer nadaljevala, zlasti v skrbni za kmeta, za ravnotežje v državnem proračunu, za ohranitev vrednosti nacionalne valute, za davčne olajšave za vse sloje naroda in za obnovu celotnega gospodarskega delovanja v državi.

Končno apelira vlada na skupščino in senat, da jo pri njenem delu podpirata.

Senzacija o Jevtiću in dr. Marušiću

Neverjetno, dasi močje vest objavljajo hrvaški in srbski listi, Trdijo, da je nameravala Jevtić-Marušićeva vlada uvesti svojevrstno diktaturo. Politične nasprotnike bi bila vlada konfinirala v manjših krajih in taboriščih v oddaljenih krajih, zlasti one, ki so ob volitvah agitirali proti njemu. Kraje in taborišča je vlada že določila v Bosni in Crni gori. Potom banskih uprav so baje sreski načelniki že dobili nalog, da stavijo predloge.

Vest je torej senzacionalna in neverjetna.

Mogoče je tudi, da se vesti širijo iz političnih razlogov.

Verjetnost vesti deloma potrjuje trditve, da so banske uprave že dobile nalog, da predlagajo »nevarne nasprotnike« za konfinacijo, ker ta trditve še ni bila preklekana.

Nezmisljena politika bi bila zadel predvsem meščanske stranke, ne prizanesla bi pa tudi ne delavstvu. Učijo nas te vesti, kako nesmotno si nekateri predstavljajo — vladanje in konsolidacijo. Dokler bodo na tak način učili ljubiti domovino, ne moremo biti ljubezni in ne zaupanja.

„Slovenec“ v bratskem obljemu s slovenskimi framasoni

Poročali smo že, da se od 1. julija t. l. nahaja grafično delavstvo Dravske banovine v meznem gibanju. Njih zahteva je edino le ta, da se dosedanja tarifa podaljša.

Narodna tiskarna je prva smatrala za potrebno, da je izprla delavstvo. Računala je, da bo mogla s stavkocizji iz Beograda izdati »Jutro« in »Slovenski Narod«. Ko je uvidela, da ji to ne bo uspelo, se je obrnila na posamezne tiskarne, da bi ji potreben stavek dobavile. Seveda je grafično delavstvo po vseh pod-

jetjih tako delo odločno odklonilo, zavedajoč se svoje upravičene borbe. Tudi »Jugoslovanska tiskarna« je zahtevala od svojega delavstva, da stavi stavek za »Jutro«, kar pa je delavstvo odločno odklonilo in je bil dotičnik vsled tega odpuščen iz službe.

Tukaj, delavec, poglej, ko gre za ropanje tvojih pravic in za zniževanje tvoje plače, sta si jezuitski in framasonski kapital vedno in povsod v bratskem obljemu.

Človekoljubje

Fašistična organizacija »Ognjeni križ« v Parizu je napravila svojo kuhinjo za nezaposlene delavce, v kateri dobivajo hrano brezplačno. Te dni je prinesel uradni organ pariške občine v svoji 454. številki, da so v tej kuhinji kuhali odpadke koz z

mesnega trga. Ministrstvo narodnega zdravia je to ugotovilo v uradnem listu. Občinski odborniki so interpelirali v občinskem svetu, kako je mogoče, da občina dopušta, da se z zdravju nevarnimi odpadki hrani nezaposlene.

Pozdravljeni v naši sredi!

Izletnikom v Celje!

Ko boste v nedeljo z množestvilnimi posebnimi in navadnimi vlakmi, z avtobusi, kolesi in kmečkimi vozovi prispeli iz bližnjih in daljnjih krajev, izpod Triglava in Pece, od vinskih gor, iz Ljubljane in Zagreba, celo daljnega Beograda in Sarajeva v malo, prijazno Celje, vedite, da je tudi v tem, sicer letoviščarskem kraju, ogromna večina src, ki bodo hitreje in toplejše bila, ko Vam bomo radostno podajali roke.

Zlasti nam je toplo pri srcih, ko vidimo, v kako impozantnem številu ste se odzvali klicu centralne Svobode, pevski zbori, ki so nam prav posebno pri srcu. Kajti zgodovina delavskega pokreta v Celju je baš s pevskim zbori najožje zvezana. Ko smo se po svetovni vojni vrnili na domove, so bili prav celjski pevci tisti, ki so prvi dvignili prapor in zapeli signal za združitev vseh proletarskih sil, v enotnih delavskih organizacijah. Ko smo bili v težki borbi srujeni nazaj in je mnogim upadel pogum in vera v našo veliko stvar, so bili zopet pevci tisti, ki so s toplino svoje pesmi ogrevali naše duše. Ko smo pa v zadnjih petih letih premagali malodušje in, ko so se naše kolone začele zopet pomikati k obrabi človečanskih pravic delovnega ljudstva, so jim korakali na čelu zopet naši pevci. In ko smo pri zadnjih dveh akcijah, pri volitvah v Delavsko zbornico osvojili vse postojanke in pri zadnjih parlamentarnih volitvah razgibali mesto in vas, delavca in kmeta, trgovca in obrtnika, je bila zopet proletarska pesem tista, ki nas je nosila, kot vihar na svojih krilih.

Pevci pozdravljeni!

Pozdravljeni godbeniki, ki boste v nedeljo zazibali Celje v morje melodij in nam pričarali v duhu one čase, ki bodo nastopili takrat, ko bo delo merilo za vse dobrine.

Kmečki možje in žene, ki se boste pripeljali v nedeljo na okinčanih

vozovih in kmečki mladeniči, ki boste strumno prihajali na naš izlet, če se niste še nikoli, se boste v nedeljo prepričali, da so vse naše misli in vsi naši načrti zasnovani v plemenitem hotenju vsem slojem, ki služijo svoj kruh z delom svojih rok ali možgan, izvojevati lepšo bodočnost in častnejše življenje.

Lojalno moramo priznati, da se tudi celjsko meščanstvo obnaša nam našemu izletu lojalno, mnogi pa zelo simpatično. Ni v Celju skoro trgovine, gostilne, kavarne ali brivnice, ki bi ne bila razobesila našega plakata. Tudi cena kosilom je taka, da ni nič podobna letoviščarskim cenam in prepričani smo, da se bo naše meščanstvo tudi na sam zletni dan izkazalo z vso ono širokogrudno strpljivostjo, ki bolj imponira, kakor bi imponiral zelena zavist. Naj že v tem pozdravu omenimo, da nam je mestna občina v vseh predpripravih prav prijazno pomagala. Omenimo naj tudi, da smo bili od obeh najemnikov Glazije prijateljsko postreženi. Skratka, pri naših predpripravih smo skoro povsod naleteli na veliko razumevanje, zato bodo tudi naši gostje, ki pridejo v Celje znali pokazati, da prihajajo kot prijatelji in nosilci delavske kulture.

Zlet Svobode je namenjen reviji delavske kulture. Ne moremo reči, da imamo na kulturnem polju že vsega dovolj in, da v naših vrstah ni treba nobenega zboljšaja. Prepričani smo pa, da bo vsak ki bo prestopil vhod na Glazijo in si bo ogledal našo prireditev moral priznati, da smo s skromnimi sredstvi, ki so nam na razpolago, za širjenje delavske kulture, mnogo storili in, da je naša centrala Svobode res prava kulturna matica slovenskega delavstva.

Vsem, ki nas boste posetili, velja naš klic:

DOBRODOŠLI!

Obrov.

Grafično delavstvo brani svojo organizacijo

Zvita taktika kapitalističnih podjetnikov.

Nadaljnji razvoj dogodkov v konfliktu grafičnega delavstva s podjetniki v Dravski banovini popolnoma potrjuje našo že zadnje izrečeno domnevo, da je sunek podjetnikov naperjen trenutno predvsem proti organizaciji grafičnega delavstva in še-le v drugi vrsti proti njegovim materijelnim pridobitvam.

Te dni je namreč Društvo tiskar narjav izdalo na grafično delavstvo oklice, v katerem pravi, da kljub izteku tarife (beri samovoljnemu razveljavitvi) priznavajo tiskarnari grafičnemu delavstvu vse dobrine prejšnje tarife. In res vsebuje delovni red vse stare določbe tarife, ki se tičejo plače, doklad, dopustov, bolniških podpor itd., pač pa si gospodje pridržujejo pravico samovoljnega namoščanja, sprejemanja javne, namoščanja pomožnega delavstva, zniževanja plač na minimum in absolutnega odločanja v vseh sporih iz delovnega razmerja. Ne priznavajo ne zaupnikov, ne organizacije, ne intervencij ali posredovanj.

Gospodje računajo takole: Ko bo grafično delavstvo videlo, da materijelno ni prikrašano, bo na vse ostalo pozabilo in odreklo pokorščino organizaciji; sprijaznilo se bo s stanjem kakršnega so ustvarili principi ali igra je dobljena. Toda tako neumno pa grafično delavstvo vendar-le ni, da bi ne vedelo, da je delovni red, ki ni terminiran, torej od danes do jutri, že prvi dan brez vrednosti, brez vrednosti ne samo radi tega, ker ga gospodi lahko vsakih 14 dni spremene

ampak tudi, ker v slučaju spora med delavcem in delodajalcem radi prekršitve delovnih pogojev ali samovoljnega ravnanja ni instance, ki bi obvezno posredovala in odločala. Delavec, ki bi se mu zgodila krivica, bi se ne mogel pritožiti, ali k večjemu pri svojem delodajalcu, ta pa bi mu prijazno rekel: »Če ti ni všeč, pa pojdi!« Kdor bi gospodu delodajalcu ne bil po volji, bi ga enostavno izmenjal. Plače nad minimumom bi kaj hitro znizali, če ne takoj pa v teku par mesecev, na tem poslu bi si dajali pobudo drug drugemu.

Tako izgleda dobitljivost principov pod povečalnim steklom treznega opazovalca.

Gospodje so se hoteli pokazati taktičarji. Najprvo razbiti organizacijo, razdvajati članstvo, potem pa seči tudi po vseh dobrinah, ki zaenkrat milostno »veljajo tudi še nadalje«.

Gospodje, nerodni ste, molite sladkorček, pa čim niste dober skrilili.

Grafično delavstvo, če kdaj, potem je sedaj treba absolutne solidarnosti. Kapitalisti vseh ver in narodnosti so složni proti tebi, vzemi si vzgled pri svojih nasprotnikih in zmagaš boš!

Če si z naročnino v zaostanku, jo poravnaj takoj! Pomisli, da se morajo delavski listi vzdrževati izključno z lastnimi sredstvi. ...

Doma in po svetu

Na zlet v Celje pride tudi sodrug dr. Živko Topalović iz Beograda, na kar zlasti opozarjamo vse zunanje sodruge in sodružice.

Radi preobilice gradiva je v današnji številki odpadel podlistek »Slučaj Kumberger«.

Za javna dela je dovolila Jevtićeva vlada od dovoljenega kredita 568 milijonov. Dravska banovina je od tega zneska dobila kredit 35 milijonov,

Jugoslovanski poslaniki vpokojeni. S kraljevim ukazom je bil te dni vpokojen berlinski poslanik dr. Balugdzic, ki je spreten diplomat demokratičnega mišljenja. Balugdzic je služboval vedno na najeksplozivnejših mestih ter tudi doma večkrat hotel uveljaviti svoje nazore. Zlasti s oznaki njegovi članki v beograjski »Politiki«, ki jih podpisuje z Y. X. Z. Zadnji čas pa se je iz neumljivih razlogov ogreval za čim ožje sodelovanje med Jugoslavije in tretjim carstvom. — Istotako je bil upokojen pariški poslanik dr. Spalajković, odličan frankofil, vendar pa istotako odločen nasprotnik sporazuma s Sovjetsko Rusijo. Novi pariški poslanik je dr. Božidar Purić, ki je obenem srbski pesnik in novinar. Vpokojeni so tudi Peter Pešić, dr. Leonid Pitamic in dr. Lujo Bakotić.

Kdaj bodo volitve v mestnih občinah? Zakon o mestnih občinah je že dalje časa v veljavi. V zmislu zakonodaje so razveljavljeni vsi izjemni zakoni, ki se tičejo mestnih občinskih samouprav. Ponovno pa so bili pozneje župani ali načelniki mest imenovani, dasi bi morali biti po besedilu zakona izvoljeni. Zaradi zakonitosti je torej razpisati volitve v samouprave mestnih občin.

Nova koalicijska radikalov, slovenskih klerikalcev in muslimanov, ki naj bi se sklenila v zmislu blejskega pakta, še ni dozorela. Radikali menijo, da bi taka koalicijska politična ne bila zdrava. Utegnili bi vanjo stopiti tudi nekaj Hrvatov, kakor Preka, dr. Vrbanić itd. To bi pa povzročilo razburjenje v hrvaški kmetijski stranki. Potrebno bi tudi bilo, da tako politiko odobro forumi vseh treh strank kar bi bilo dolgotrajno in bi naletelo na razne težkocje.

Opozicijski poslanci prihajajo v narodno skupščino. Do 1. julija se je javilo narodni skupščini deset opozicijskih poslancev, da hočejo vršiti poslanski mandat.

Dvonedelna rudniška kantina pri rudniku Rtanj pogorela. Delavci rudnika Rtanj so opazili dne 30. m. m. po eni popoldan velik dim, ki se je valil iz rudniške kantine. Ogenj se je z naglico razširil, da je bilo gašenje nemogoče, pač pa so gasilci čuvali sosednje zgradbe kolonije, zlasti pisarne rudnika. Škode je okoli 300.000 Din. Kantina je bila last rudnika.

Mlad mizarški pomočnik se je obesil v Beogradu. Dvajsetletni mizarški pomočnik Vinko Črček je bil že dolgo nezaposlen. V Beogradu je imel samo sestro, kjer je dobival hrano. Pred nekaj dnevi se je obesil, ker ni dobil dela, dasi ga je iskal in ni imel nikogar, kamor bi se zatekel. Našli so ga v neki kleti obešenega. Sestra se je prestrašila dogodka. Na vprašanje, zakaj se je obesil, je rekla, bil je brez dela in nikogar ni imel razen mene. Kaj pa naj bi bil storil? Vse drugo vam lahko pove policija.

Kdo je torej kriv smrti tega mladeniča?

Bulgarija se nahaja pred vladno krizo. Tošev je zapri večje število zarotnikov, ki pripadajo krogu, ki so vzporedili zadnji preobrat v vladi.

IZ NAŠIH KRAJEV

Ljubljana

Mestna občina ljubljanska ima 180 milijonov dinarjev dolga. Doklad na direktne davke pa ima le 45%. Indirektni davki, zlasti užitnina in trošarina pa krijeta več kot polovico proračuna. Ljubljana se torej zadol-

žuje absolutno na račun konzumentov, to je v ogromni večini delovnih slojev. Občinski svet naj bi o tem »dobrem« gospodarstvu kdaj malo pobral sam sebe.

Maribor

Zadnja navodila mariborskim izletnikom za Celje

Vsak izletnik mora biti najpозnejše ob pol 8. uri na kolodvoru. Rdeči listek z napisom »Posebni vlak Maribor« odda pri vstopu v vlak tamkaj stojičemu reditelju, ki mu da zato originalno vstopnico od železnice. To vstopnico pokaže sprevodniku, v Celju jo pa ne sme oddati, ker velja za povratek nazaj. V Celju mora biti vsak najpозnejše ob četrt na 10. uro zvečer na postaji. Za tiste, ki bi vsled netočnosti zamutili, ne moremo odgovarjati. Tisti, ki so se prijavili za kosilo, dobe nakaznice že pri zaupnikih, kjer so se prijavili, ali pa potem v vlakih.

Za tiste, ki bi se še radi prijavili, je skrajni čas že do sobote do 12. ure in sicer v strokovnem tajnistvu, Maribor, Sodna ul. 9-11.

Zadružne hiše ponujajo na prodaj za Irbtom članov združbe. Člane Građevine in stavovanske združbe uslužbenecv bišve iztelo, sedaj državne železnice v Mariboru, je neprijeto dirila vest o nameravani prodaji obeh v Mariboru se nahajajočih hiš in sicer v Betnavski cesti št. 18 in Keizlarjevi ulici št. 9. Presenečenje članov je tem večje, ker je dunajska uprava še pred par meseci izjavila, da ne namerava vsaj za enkrat — nobenih sprememb. Razen tega je tukajšnji prvi zastopnik podal izjavo banški upravi, da se za združba, v slučaju prodaje hiš pripravljena jih prvenstveno prodati za

Celje

VSEM NASIM DELAVCEM PRIPOROČAMO nakup pri KOLBEZNU v Celju, Prešernova ulica, kjer so zaradi preselitve trgovine globoko znižane cene vsemu blagu.

»Delavski politiko«, knjige Cankarjeve družbe, različne brošure itd. se dobijo v trafiki, Vodnikova ulica, nasproti Ljudske posojilnice, na kar opozarjamo vse sodruge in sodružice.

Trbovlje

Strahovita malomarnost paznika.

Dne 24. junija t. l. se je na zapadnem obratu rudnika T. P. D. v Trbovljah pripetil slučaj, kakršnega menda ne beleži rudarska zgodovina. Trbovelj in je tem bolj tragičen, ker nam tudi dokazuje vso brezmešno izkoriščanje delavstva in hlastanje po storitvi.

Zgoraj navedenega dne se je okrog 9. ure ponesrečil rudar Leskovšek v novozakonosti puznja Jazbinšek. Leskovšku je zdrslo pod noge glazulcu.

Namestej da bi paznik Jazbinšek takoj pozval bližnje rudarje, da spravijo ponesrečenega Leskovška iz jame k zdravniku in v bolnico, je pa prepustil ponesrečenega samega sebi. Šele ob pol 12. uri je slučajno prišel v bližino ponesrečenega neki predelavec oziroma stelnji mojster in ga je vprašal zakaj da leži v rovu. Ko mu je ponesrečenec povedal kako je z njim, je dotični takoj poklical nekaj rudarjev, da so spravili ponesrečenca na dan in v bolnico. V bolnico so privedli ponesrečenca šele ob 1. uri popoldan.

Paznik Jazbinšek se je izgovarjal da ni imel ljudi, ki bi ponesrečenega Leskovška takoj odnesli iz jame. Ta izgovor paznika ne drži. Pač pa je resnica to, da se veliko praznuje, v delavskih krogih pa se zahteva od rudarjev priskočnega storitev. Zato se je tudi paznik bal, da bi po takšne storitve se zahtevalo, če bi postal stiri rudarje s ponesrečenim v bolnico, kakor to zahtevajo predpisi v slučaju nesreče.

Ta slučaj je tako krivičen, da ne more rudarska javnost preko nje in pričakuje, da bo tudi rudarska oblast storila svoje.

Zlet »Svobode« v Celju, dne 7. julija

Vsem izletnikom, ki se nameravajo udeležiti zleta »Svobode« v Celju dne 7. julija, naznaniamo, da je zbirališče na dvorišču »Delavskega doma« ob pol 5. uri jutraj. Istotako se obveščajo vsi člani »Svobode«, strokovne organizacije, športniki in ostali udeleženci, da se ravna točno po navodilih zato dolobčenih rediteljev. Tako na vlak kot na zletnem prostoru v Celju.

Odhod na kolodvor točno ob pol 6. uri z zlasto »Svobode« in Delavsko godbo na čelu. Vsi ostali, ki se še niso prijavili in se žele zleta udeležiti, naj se nemudoma prijavijo zletnemu odboru »Svobode«. Zletni znaki se dobe v trgovini Delavskega doma. Zleta se udeležijo tudi Delavsko kolesarsko društvo s približno 50 kolesari.

Ruski pisatelj Maksim Gorki je zapisal: Vsaka knjiga, ki sem jo prečital, je bila stopnica v razvoju od živalskega človeka do človeka. Čitaj tudi ti dobre knjige, ki jih izdaja Cankarjeva družba.

Maribor

Zadnja navodila mariborskim izletnikom za Celje

Prosimo tudi vse tiste, ki imajo režijske ali drugače znižano vozino, da se prijavijo, koliko jih je, da se določi končno število. Tisti zaupniki, ki imajo nabiralno polico do sobote do 12. ure ne bodo prijavili svojih prijavljencev, odgovarjajo za posledice tami, ker se zletni odbor na take nerednosti ne more ozirati.

Prosimo vse izletnike, da se držijo točnosti in discipline, na tak način ne bo nikakih nerednosti, ne pritožb in ne nezadovoljnosti.

Izletniki, ki vstopajo na Teznu na vlak, naj na postaji ne kupujejo nobenih vozovnic, ker jih bodo dobili na podlagi rdečega listka pri vstopu v vlak.

Zletni odbor.

Za slučaj ustanovitveni zadrugi. Kakor se je izvedelo, so bile hiše ponujene najmanj štev ustanovam na prodaj, ki sta pa nakup iz gotovih virov odklonili. Iz gornjega izhaja jasno, da gotovim elementom ni na tem ležec, da bi hiši ostali ohranjeni svojemu prvotnemu namenu. In zakaj vse to? O tem bodo imeli člani priliko razpravljati obtoje na drugem mestu. Za razpravo pomnimamo samo toliko, da so naše informacije točne ter da jih ne morejo nobeni ev. demantiji spraviti s sveta. —

Prizadeti.

Podružnica »Prijetelj Prirode« bo priredila v nedeljo, dne 7. julija pesizlet preko Mrzlice v Zabukovcu, kjer se pridruži izletnikom iz Zabukovca, nato korporativni odhod v Celje. Odhod ob pol 2. uri izpred Delavskega doma. Vodja s. Majdič Leop. st.

Jesenice

Pogrešana listnica. V četrtek, dne 13. t. m. je nekdo zamenjal ali pomotoma vzel v pisarni SMRJ ali v pisarni Splošne gosp. in konz. združbe v Delavskem domu z mize listnico s. Cvetka Kristjana, v kateri ni bilo nikakega vredstva, bilo je pa mnogo dokumentov, ki imajo vrednost samo za lastnika. Pri tej izmenitvi je listnice se prosi, da čimprej vrne listničku proti primerni nagradi oz. naj vrne vsaj vsebino, ki je zanj popolnoma brez vrednosti. Če je morda odvrženo listnico ali dokumente kdo našel, velja prošnja njemu.

Velenje

Taki so nekateri podjetniki. V tukajšnji okoliščini, ki pred železnisko postajo Pesa pri Velenju si je zadnja leta zgradil g. Detiček Ivan moderno žago na električni pogon.

Ker se pri tem podjetju postopa z delavci skrajno nesocialno je potrebno, da širša javnost zve, kako se upoštevajo veljavni socialni zakoni pri tem podjetju. Delavci ne dobivajo plače v denarju, temveč v bonih, ki se pa lahko novčnico samo v gostilni in trgovini g. Detičeka.

Kakor so to organi finančne kontrole ugotovili dne 20. febr. 1933, ta gospod za

Ko je bila poslana ovadba, so takoj drugi tukajšnji podjetniki uredili svoje zadeve na ta način, da so delavce, ki so podvrženi zavarovanju prijavili, sedaj jih pa zopet odjavljajo, ker se v zadevi Detičeka ni postopalo tako, kakor bi bilo potrebno, medtem, ko je na primer upravnik finančne kontrole v Šostanju isti dan in ob isti uri zasilil vse delavce, ki stanoujejo v tukajšnji okoliščini, ki je prejevala ovadbo, tako da je Davčna uprava prišla do svojega kritja.

Sportne prireditve v Celju

Program prvenstvenega tekmovanja DNSP v Celju

V nedeljo, dne 7. VII. se vrše v Celju povodom delavskega tabora finalne tekme za prvenstvo DNSP.

Tekme se vrše na Glaziji.

Vsi klubi morajo biti na Glaziji točno ob 9. uri in imajo vsa štiri moštva nastopiti na igrišču točno ob 9.15, na kar se izvrši žreb. Tekme prično točno ob pol 10. uri.

Za prvenstvo tekmujejo (Svoboda-Maribor, Grafiška-Ljubljana, Olimp-Celje, Dobrna-Trbovlje. Klubi morajo nastopiti v najmočnejši postavi. Pravico nastopa imajo vsi verificirani igralci, ki imajo že pravico nastopa za prijateljske tekme, niso pod spenzom odnosno kaznovani.

Med tekmo z enim in istim klubom ni mogoče menjati igralcev. Igralec, ki je v tekmi z enim klubom izključen, lahko nastopi v tekmi proti drugemu klubu.

Igra se dvakrat 15 minut. Dobljena igra šteje dve točki, neodločena eno točko. Zmagovalec turnirja je klub, ki dobi največje število točk, v slučaju enakega števila točk odloča goliferenca, v slučaju enake goliference odloči žreb.

Po tretji tekmi nastopijo članice mariborske Svobode.

Hotel Hubertus, Gosposka ul.

Pevski zbori: »Svoboda«, Hrastnik I., »Svoboda«, Zalog, »Enakost«, Jesenice.

Godbe: Godba kovinarjev, Jesenice, Rudarska godba, Hrastnik.

Godna restavracija, Mestni park.

»Svoboda«, Zagorje, »Svoboda«, Store moški in meš. »Svoboda«, Pljuž moški in meš.

Godbe: Rudarska godba, Zagorje, Svoboda, Dobrunje.

Zeleni travnik, Klavniška ul.

Opozorilo celjskim izletnikom!

Delavci in izletniki kupujte in zahajajte le v one trgovine, gostilne, brivnice, trafike itd., ki oglašujejo v »Delavski Politiki« in ki imajo zletne znake »Svobode«

BASTEVC ANTON
gostilna pri Cinkarni
Celje - Gaberje
Najfinejša in najcenejša vina

KANZAN PAVLA
gostilna pri Westnovi tovarni
Celje - Spodnja Hudinja

TURK ŠTEFAN
mesarski mojster
Celje
Mariborska c. - Spod. Hudinja

LESKOVŠEK (gostilna)
Celje - Gaberje
Mariborska cesta 36

JUNGER LUDVIG
Celjska prvovrstna delikatesna
trgovina in klobasarna
Celje - Prešernova ulica

REBEUSCHEGG FRANC
HOTEL POŠTA
Celje

KLUN HELENA
gostilna
Celje - Zavodna štev. 5

ŠIBENIŠKI BUFET
Zakresijo - Meštro
Najboljša dalmatinska vina, delikatesa in vedno sveže morske ribe - pečene
Celje

Najnovejša manufakturna trgovina, kjer imajo delavci posebni popust, je —
P E T E K
Celje - Prešernova ul.
vogal - nasproti Narod. doma

MALEJ FRANCKA
gostilna
Celje - Spodnja Hudinja
Zelo solidna postrežba

Toplo se priporoča
KRAJEC
gostilna Amerika
Celje - Spodnja Hudinja

RESTAVRACIJA
Nabavljalna zadruga državnih
uslužbencev
Celje - Prešernova ul.

Priporoča se
PLAVC JOSIP
točilnica - trgovina
Celje - Vrazov trg

SAVODNIK ALOJZI
mesarija
Celje - Krekova ul. 5

RAFAEL SALMIČ
urar in zlatar
Celje **Narodni dom**

Priporoča se
Restavracija
»NARODNI DOM«
Celje

ČULK ANA
gostilna
Celje - Dečkov trg

BERGER FERDO
gostilna
Celje - Gosposka ulica

Sedaj je primeren čas za fotografiranje. Za mesec julij sem izredno znižal cene
FOTOGRAF KUMŠEK F.
Celje - Cankarjeva ul. 9
toplo priporočamo

Delikatesa in točilnica
ŠANC
Celje - Vodnikova ul. 1
(poleg trafike Oset)

„SOKO“-obleke

Kralja Petra cesta
Firma se priporoča, kjer imajo delavci poseben popust

Priporoča se
GOSTILNA BRANIBOR
(Robek Ana in Anton)
Celje - Kralja Petra c. 41

IVAN NARAKS
sodavičar
Celje - Kralja Petra c. 41

F. S. LUKAS
tvornica najfinejših likerjev in gorski malinovec
Celje - Kralja Petra c.

BOŽIČ ALOJZ
trgovina z mešanim blagom
Celje - Kralja Petra c. 31
se priporoča vsem organizacijam

Priporoča se
FAZARINC ANTON
velika špecerija
Celje - Kralja Petra cesta

FANI VETERNIK
stara gostilna »Gsund«
Celje - Gosposka ul.

BALDASIN
sodavičarna
Celje - Gaberje

DROFENIK ANTON
mesar
Celje, Mariborska c. 23

SIMONIŠEK ANTON
brivec
Celje - Gaberje, Mariborska c.

VOVK JOŽEFA
gostilna in mesarija
Celje - Gaberje, Mariborska c.

PERMOZER
gostilna in mesarija
Celje - Gaberje, Mariborska c.

Priporoča se
RAVNIKAR IVAN
veletrgovina, specerija, delikatese, barve, laki itd. po najnižjih konkurenčnih cenah
Celje, Kralja Petra cesta

Restavracija
»BELI VOL«
Celje, Kralja Petra cesta

MASTNAK IVAN
trgovina z manufakturo in konfekcijo
Celje, Kralja Petra c. 15

OTON ACHLEITNER
parna pekarna
vedno najfinejše sveže pecivo
Celje, Kralja Petra cesta

KAVARNA EVROPA
Krušič Helena
Celje, Kralja Petra c.

Trgovina mesnih izdelkov
masti in slanine
»PRI TURISTU«
Celje, Glavni trg 10

KAVARNA MERKUR
lastnik J. Lebič
Celje - pri kolodvoru

Javna kuhinja v Celju

TIVAR- OBLEKE ZA DELO

Kompletne obleke iz čvrste g a gradla

Din 75'—

Amerikanske hlače iz čvrstega gradla

Din 45'—

Obleke za vsakega in vsako priliko

TIVAR- OBLEKE

ZLET „SVOBODE“ 7./VII. 1935 V CELJU

Celje in njegove zanimivosti

Celje (241 m nadmorske višine) je zemljepisno, gospodarsko in kulturno središče precej obsežne celjske kotline, ki jo namakajo reke Savinja, Voglajna in Hudinja. Mesto leži na jugu te kotline ob izlivu Voglajne v Savinjo, in sicer prav tam, kjer Savinja zapusti celjsko kotlino in prestopi v sotesko, po kateri teče mimo Laškega in Rimskih toplic do Zidanega mosta, kjer se izliva v Savo. Južno od Celja se onstran Savinje in Voglajne dvigujejo zelena in gozdnata hribovja, proti severu pa je pogled prost; če stopimo na katerokoli višjo razgledno točko, objamemo lahko z nje vso širno, bogato in plodno ravan, ki jo omejuje na severu granitno Pohorje. Najlepše razgledne točke so: Lisce (na jugovzhodu, 471 m), Miklavžev hrib (južno, 400 m), Sv. Jožef (na vzhodu), izletnikom pa zlasti priporočamo obisk celjskega gradu (na jugovzhodu, 411 m). Zapadno od Celja se širi gosto naseljena Savinjska dolina, ki je zlasti znana po hmelju.

Po ljudskem štetju l. 1931 šteje Celje 7602 prebivalca, in sicer 6447 Slovencev, 581 Srbohrbatov (vojaški!) in 423 Nemcev. Z okoliškimi kraji Gaberje, Zavodna, Breg in Lava pa šteje okrog 15.000 duš. Po velikosti je torej Celje tretje slovensko mesto v Jugoslaviji.

Malokatero naše mesto se sme ponašati s tako bogato in zanimivo zgodovino kakor vprav Celje. Že v 5. stol. pred Kr. so ustanovili Kelti tu mesto, ki so ga imenovali Cel ali Kel. To mesto je radi pohodov različnih germanskih plemen, ki so silila v Italijo, mnogo trpelo. Prav lepo pa je vzcvetelo v dobi, ko so zavladali v naših krajih Rimljani (1. stol. pr. Kr.). **Claudia Celeia** — tako so namreč ta kraj krstili Rimljani — ni bila samo važno gospodarsko središče ob Savinji, nego tudi važna vojaška postojanka. Saj pa je tudi ležala ob znameniti rimski cesti, ki

je vodila iz Emone (Ljubljana) preko Trojan v Celeijo, od tod pa ob Hudinji v Petovijo (Ptuj); iz Celeije so si zgradili Rimljani še eno cesto, ki je bila namenjena predvsem vojaštvu in je vodila preko šmarskega sreza prav tako v Ptuj. Rimsko **Claudia Celeia** se je razprostirala na jugu od Slomškovega trga do vojašnice kralja Petra in do Narodnega doma, na severu pa do Cankarjeve in Aškerčeve ulice. Tam, kjer stojita danes vojašnica kralja Petra in Narodni dom, je bilo v rimski dobi veličastno Jupitrovo*) svetišče; del stebrov tega svetišča nosi današnji balkon Mestne hiše (magistrata).

Ko je zajel Evropo v začetku srednjega veka val preseljevanja narodov, je bilo Celje l. 476 porušeno v prah. Ta val je privedel v naše kraje prednike, toda o Celju molči zgodovina prav do 12. stol. Ko se v tem stoletju Celje vnovič pojavi, so bile naše dežele že globoko v fevdalizmu: nad slovenskim kneždom tlačanom so vladale tuje plemiške rodbine, izmed katerih so pač najvažnejši **celjski grofje**, ki so bili poleg Habsburžanov najmočnejša rodbina na slovenskem ozemlju. Celje so si pridobili l. 1333 ter si ga izbrali za svoj sedež: Celje je postalo tako upravno središče vsega ozemlja, ki so si ga celjski grofi tekom časa pridobili. Proti koncu 14. stol. je vpliv celjskih grofov močno narasel: pridobili so si ogromna posestva na Hrvaškem in Ogrskem, na ogrskem dvoru so igrali prvo vlogo, njihov vpliv pa je segal tudi v Bosno in celo v Srbijo. Razumljivo je, da velikaši s takimi zvezami in s tolikšnim ozemljem niso marali ostati vazali Habsburžanov; njihov zaščitni cesar Sigmund Luksenburški jih je l. 1436 imenoval za državne kneze, s čimer so postali enakopravni

*) Jupiter = najvišji rimski bog.

Habsburžanom, njihova posest pa je postala samostojna država habsburške. Med obema rodbinama je prišlo zato do hudih bojov, v katerih so slovenske pokrajine močno trpele. Najznamenitejši Celjan je bil Herman II., poslednji Celjan Ulrik pa je bil umorjen l. 1456 v Beogradu, nakar je prišlo Celje pod Habsburžane.

Poleg grajskih razvalin, ki se dvigujejo strmo nad mestom in mu dajejo značilno obeležje, imamo od celjskih grofov še neki zanimiv spomin: v Marijini cerkvi (nasproti magistratu) je za glavnim oltarjem shranjenih 18 lobanj celjskih grofov. — Velicina celjskih grofov, njihove smeje sanje ter načrti in pa tragična usoda Veronike Deseniške — vse to je mamilo slovenske dramatike, da so skušali njihovo zgodovino zajeti v svojih delih (Jos. Jurčič, Oton Zupančič, Anton Nevačan in Bratko Kreft).

Čim večjo moč so dobivali celjski grofje, tem bolj je naraščal tudi pomen Celja. Prvotno so stanovali celjski grofje v utrjenem gradu (današnje razvaline), kjer so imeli svoje urade, ob koncu 14. stol. pa so si že sezidali tudi grad v samem Celju, kamor so prenesli urade; ta grad se nam je ohranil do današnjih dni (današnja vojašnica kralja Petra). V začetku 14. stol. postane Celje trg, ki je bil zavarovan z nasipi in jarki, obzidje pa je dobil šele v drugi polovici 15. stol.; to obzidje se je ohranilo do začetka 19. stol., ko so ga podrli. Prvotno je bilo Celje le upravno središče, kmalu pa je postalo tudi gospodarsko središče vse pokrajine. V njem je vzcvetelo srednjeveško rokodelstvo, začela se je razvijati tudi trgovina; radi gospodarskega razcveta je bilo l. 1451 povzdignjeno iz trga v mesto.

V novem veku Celje dolgo ni napredovalo; bilo je pač važno kot počivališče ob cesti, ki je vezala Du-

naj z glavnim avstrijskim pristaniščem Trstom. Šele, ko so se začele graditi železnice, se je jela v Celju polagoma razvijati tudi moderna industrija. Železnica iz Celja v Ljubljano in dalje v Trst je stekla l. 1849, savinjska proga pa je začela prometati l. 1891. Najstarejše celjsko industrijsko podjetje je cinkarna (ustanovljena l. 1875) v delavskem in industrijskem predmestju Gaberjih. Tam sta tudi Westenova tovarna za emajlirano posodo in kemična tovarna. V celjski okolici sta važna premogovnika v Zabukovci in Libolah ter jeklarna in šamotna tovarna v Štorah; severno od Celja je več opekarn. Vkljub lepemu napredku industrije pa je Celje z okolico važno tudi kot letovišče; v samo Celje privablja tuje lepa okolica in osvežujoča Savinja. V bližini so topli vreli v Dobrni, Laškem in Rimskih toplicah.

Izmed celjskih kulturnih zavodov in ustanov naj omenimo celjsko gimnazijo (ustanovljena 1808), rudarsko šolo, ki je edina v Jugoslaviji, in pa muzej, ki hrani mnogo spomenikov iz rimske dobe. Končno bi bilo treba še pripomniti, da je bilo Celje v drugi polovici 19. stol. pozorišče hudih nacionalnih bojov. Izmed slovenskih revij sta izhajali tu dve: Slovenska Bčela (1850) in pa naturalistična »Vesna« (1892-1895). Danes je Celje v kulturnem oziru precej mrtvo in nima niti stalnega gledališča. Meščanstvo sicer vzdržuje Ljudsko univerzo s slučajnostnimi predavanji in izdaja list »Nova doba«, poleg tega se tiskajo v Celju še knjige Mohorjeve družbe, vendar pa se opaža, da je tudi tu meščanska kultura, ki je nekoč črpala svoje sile iz nacionalnega boja, že v zatonu. Na površje stopa celjski marksistični delavec, ki prireja s »Svobodo« javne koncerte in igre ter dobro obiskana predavanja iz vseh področij.

Delavsko gibanje v celjskem okrožju

Celjsko okrožje spada med naša najaktivnejša okrožja: redkokje je delavsko gibanje tako močno razvito in nima tolikšen vpliv na javno življenje kakor prav v Celju in njegovi okolici. Zanimivo je, da nacionalistični val predlanskim v Celje ni mogel prodreti: rdeče organizacije so tiste, okoli katerih se zbirajo delavci. Za vse to moramo se zahvaliti požrtvovalnim sodrugom celjskega okrožja, njihovi marljivosti in idealizmu. Zato je pa tudi prav, da se prvi zlet »Svobode« vrši prav v Celju, da dá tam tamošnjemu delavskemu gibanju novih pobud in novega elana.

Predvsem velja to za našo kulturno organizacijo. V Celju in okolici imamo kar pet podružnic »Svobode« in sicer: v Celju, Zabukovci, Libolah, Štorah in na Ljubečni; pripravljajo se nove podružnice še v Trnovljah, Ostrožnem in Vojniku. Tako prodira ideja naše kulturne organizacije tudi med kmete.

Izmed strokovnih organizacij so v celjskem okrožju zastopane sledeče: Savez metalskih radnikov (Celje in Štorah — skupno 1100 članov), Splošna delavska zveza (Celje, Liboje, Ljubečna — 400 članov), Zveza rudarjev (Zabukovca, Liboje, Pečovnice — 350 članov), Zveza lesnih delavcev (Celje — 50 članov), Zveza privatnih nameščencev (Celje — 131 članov), Zveza brivskih delavcev (Celje — 28 članov), Zveza natakarev (Celje — 34 članov), Zveza živinskih delavcev (Celje 40 članov) in Zveza oblačilnih delavcev (Celje — 24 članov). — Delavski sport goji SK Olimp, ki ima sledeče sekcije: nogometno, zimsko-sportno, težkoatletsko in lahkoatletsko. — Delavski godbi sta dve: Železničarska godba v Celju in Godbeno društvo »Slavček« v Trnovljah. — Pred kratkim se je osnovala v Celju še podružnica Zveze delavskih žen in deklet.

Radikalen biti se pravi vsako stvar zgrabiti pri korenini. Korenina za človeka pa je človek sam. (K. Marx).

Programm:

1. Dopoldne

Izletnikom so dane dopoldne sledeče možnosti:

- Kopanje v Savinji:** tu priporočamo zlasti kopanje na prostem (od železniškega mostu navzdol), ker je to kopanje zastoj. — Kopanje v mestnem parku, kjer so na razpolago kabine, stane za osebo Din 2.25, v kopališču Diani (na Bregu) pa 3 Din. V parku sta kopališči za moške in ženske ločeni. — Savinja je naša najpripravnejša reka za kopanje; temperatura znaša 20—25°C.
- Izlet na stari grad** zelo priporočamo. Dostop 45 minut iz mesta. Na stari grad gredo izletniki lahko posamič; kdor pa želi iti v skupini, naj pride točno ob 10. uri na mestno stran Kapucinskega mostu; to skupino bo spremljala na grad godba iz Šenčurja. Ključ za vstop na Friderikov stolp se bo dobil pri reditelju (bel trak).
- Izlet na Miklavžev hrib** — 25 minut iz mesta; radi lepega razgleda zelo priporočljiv. Zbirališče ob 10. uri na Kapucinskem mostu (na Bregu).
- Ogled mesta.** Za vstop v muzej se bo skušala doseči znižana vstopnina (2 Din).

e) **Promenada po mestnem parku** ob Savinji s koncertom (igra železničarska godba iz Maribora).

f) **Sportne prireditve na Glaziji (ne na »Skalnati kleti«!):** Finalne tekme delavskih sportnih klubov, nastop mariborskih »Svobodašev«; vstopnina 3 Din.

g) Od 10. ure dalje se bodo vršili **godbeni koncerti** na sledečih krajih (konec 10 minut pred 12. uro):

Godba SMRJ Jesenice igra pri sportnih prireditvah na Glaziji; »Zarja« iz Ljubljane — Restavracija Stegu, Zagrad; Železničarska godba iz Maribora — park; Delavska godba iz Trbovelj — pred kolodvorom (na Krekovem trgu); Godba »Slavček« iz Trnovelj — na kolodvoru pri sprejemu; Rudarska godba iz Zagorja — pred magistratom; Steklarska godba iz Hrastnika — Gozdna restavracija; Godba »Svobode« iz Dobrunj — vrt gostilne »Amerika«; Godba kovinarjev iz Guštanja — vrt gostilne »Jugoslovan«; Rudarska godba iz Hrastnika — restavracija »Zeleni travnik«; Godba »Zarja« iz Šoštanj — Savinjsko nabrežje (ne pred Delav. zbornico); Godba iz Šenčurja — stari grad.

2. Popoldne

Zbirališča izletnikov za sprevod:

Godbe v sprevedu

V lepem vremenu se bo organiziral skupni pohod izletnikov na zletni prostor »Glazijo«. Izletniki iz posameznih delov mesta se zbirajo ob 14. uri na naslednjih zbirališčih, kjer imajo nastopiti tudi naslednje godbe:

1. Grenadirski most, godba Zarja Ljubljana.
2. Gozdna restavracija, godba steklarjev Hrastnik.
3. Glavni trg, Delavska godba Trbovlje.
4. Hotel Hubertus, Rudarska godba Zagorje.
5. Delavska zbornica, godba Zarja Šoštanj, društveni prapori, centralni odbor Svobode in inozemska delegacija.
6. Hotel Skoberne, godba mariborskih železničarjev in sportniki v dresih.
7. Zeleni travnik, Rudarska godba Hrastnik.
8. Skalna klet, godba kovinarjev Jesenice.
9. Gostilna »Amerika«, Gaberje, godba Svobode Dobrunje.
10. Gostilna Pristovšek, Gaberje, godbeno društvo Slavček, Trnovlje.
11. Gostilna Jugoslovan, godba kovinarjev Guštanj.

Na zletišču bo program sledeč:

1. Del. godba »Zarja« iz Ljubljane in godba »Svobode« iz Dobrunj zaigrata »Delavski pozdrav«
2. Govora
3. Moški zbori:
 - a) Scheu, Delavski pozdrav
 - b) Pregelj, Oj čujte delavskih množic korak
 - c) Ruska, Bratje, le k soncu, svobodi
4. Godba SMRJ Jesenice: Vzbuje-nje duhov
5. Mešani zbori:
 - a) Pregelj, Mi proletarska mladina
 - b) Pregelj, Mi smo mlada garda
6. Godba železničarjev iz Maribora: Od Urala do Bajkala
7. Dramski odsek »Svobode« iz Kranja nastopi z govornimi zboroma:
 - a) Mile Klopčič, Noč
 - b) Cankar - Delak: Štirideset let sem delal
8. Moški zbori:
 - a) Jobst, Mi hočemo pesmi
 - b) Riva, Dani se
 - c) Zaje, Slava delavstvu
9. Dramski odsek »Svobode« Zagorje nastopi z govornim zborom: Mi, vsi
10. Zaključne besede
11. »Zarja« iz Šoštanja: Marseljeza
12. Prosta zabava in odhodi.

Zletna pisarna in glavni stan rediteljev

je orprta v nedeljo ves dopoldan do 14. ure v Delavski zbornici; semkaj naj prinesejo vsi blagajniki okrožnih in krajevnih zletnih odborov preostale znake, obenem pa naj prodane obračunajo.

Popoldne posluje zletna pisarna v oskrbnikovi hiši na zletišču. V zletni pisarni ali pa pri rediteljih z belimi trakovi se dobe vse informacije.

Reditelji

Zletna pisarna v Celju je postavila troje vrst rediteljev, in sicer:

1. Reditelji spremljevalci nosijo bel trak. Pri teh rediteljih dobe posamezniki vse informacije. Dodeljeni so vsaki godbi in pevskeemu zboru, vodijo izletnike h kopanju, na grad, na Miklavžev hrib in razkazujejo mesto. Popoldne formirajo skupne odhode.

2. Disciplinski reditelji nosijo rdeč trak. Ti reditelji skrbijo za red

Konjeniki in kmetijski vozovi se zbirajo ob 14. uri pred gostilno »Ameriko« (Majdičev travnik).

Kolesarji se zbirajo ob 14. uri pred gostilno Belaj (pri Korošču).

Izletniki in domaničini se zberejo kakor rečeno ob 14. uri za tisto godbo, ki je najbližja gostilnam, kjer so obedovali, oziroma kjer stanujejo.

Spreved (glavni) bo korakal po naslednjih ulicah: Od Grenadirskega mostu po Bregu, čez Kapucinski most v Razlagovo ulico, po Dr. Žerjavovi ulici mimo Pošte, po Aškerčevi ulici pri Sodinovi žagi na Mariborsko cesto, nazaj na Kralja Petra cesto, Cankarjevo ulico in po dr. Žerjavovi in Prešernovi ulici na Glazijo.

Reditelji, ki organizirajo spreved pešcev, imajo rdeče trakove, za kolesarje, konjenike in kmečke vozove zeleno-rdeče, spremljevalci godb in pevskih zborov pa bele trakove.

V SPREVEDU SMEJO KORAKATI LE IZLETNIKI, KI IMAJO ZLETNE ZNAKE (rdeč trak z napisom na levem reverju). Reditelji imajo strogo nalogo, vsakogar odstraniti iz spreveda, če nima zletnega znaka. V sprevedu je popolna disciplina najnujnejše potrebna!

6. Godba železničarjev iz Maribora: Od Urala do Bajkala
7. Dramski odsek »Svobode« iz Kranja nastopi z govornimi zboroma:
 - a) Mile Klopčič, Noč
 - b) Cankar - Delak: Štirideset let sem delal
8. Moški zbori:
 - a) Jobst, Mi hočemo pesmi
 - b) Riva, Dani se
 - c) Zaje, Slava delavstvu
9. Dramski odsek »Svobode« Zagorje nastopi z govornim zborom: Mi, vsi
10. Zaključne besede
11. »Zarja« iz Šoštanja: Marseljeza
12. Prosta zabava in odhodi.

Pevska vaja

se bo vršila od 1/11. ure dalje. Kraj: Restavracija Celjski dom (Union) — pred kolodvorom.

Sanitetna služba

Vodja sanitetne službe je g. dr. Černi, ki sta mu dodeljena dva izvežbana pomočnika. Do 14. ure se bo sanitetna služba opravljala na rešilni postaji (Mestni magistrat), popoldne pa na zletišču v oskrbnikovi hiši.

Vsak slučaj obolelosti je treba takoj javiti najbližjemu reditelju, ki bo po instrukcijah ukrenil vse potrebno.

Hoteli, restavracije in gostilne

kjer bodo naši izletniki obedovali

1. Hotel Union, Silič Marija, Krekov trg
2. Hotel Evropa, Plesivčnik Ana, Ulica dr. G. Žerjava 3
3. Skoberne Terezija, hotel, Ljubljanska cesta
4. Hotel Hubertus, Bernardi Drago, Gosposka ulica
5. Kus Kristina, gostilna, Glavni trg
6. Gostilna Branibor, Robek Anton, Kralja Petra cesta
7. Restavracija Zeleni travnik, Reberšak Anton, Zavodna, Klavniška ulica
8. Berger Albin, gostilna, Kapucinska ulica
9. Restavracija Narodni dom, Lapornik Marija, Dečkov trg
10. Gozdna restavracija, Confidenti Mirko, Nabrežna cesta
11. Gostilna pri Angelu, Vrabl Anica, Prešernova ulica
12. Veternik Fani, gostilna, Gosposka ulica
13. Kandušar Josipina, gostilna, Prešernova ulica
14. Svetel Ivan, gostilna, Gaberje, Mariborska cesta
15. Natek Ana, gostilna Pri mostu, Breg
16. Klanjšek Helena, gostilna, Breg
17. Gostilna Amerika, Krajec Ivana, Breg
18. Nabavljalna zadruga državnih nastavljenec, Prešernova ulica
19. Gostilna Radej, Novak Marica, Breg

20. Malej Frančiška, gostilna, Sp. Hudinja 89
21. Gostilna »Jugoslovan«, Florič Anton, Mariborska 26
22. Klun Helena, gostilna, Zavodna
23. Brinkovič Miha, gostilna, Sp. Hudinja 1
24. Baštevc Anton, gostilna, Gaberje, Tovarniška ul. 14
25. Gostilna Pristovšek, Hilgert Pavla, Sp. Hudinja
26. Stegu Rozalija, restavracija, Zagrad 33
27. Berger Ferdo, gostilna, Gosposka ulica

28. Čulk Ana, gostilna in delikatesa, Celje, Gečkov trg
29. Marija Janžek, gostilna, Celje, Zakresijo 14
30. Kreuh Josip, gostilna, Gubčeva ulica 4, Celje

Pripomba: Izletniki z belimi izkaznicami dobe kosilo od 12—13, z rdečimi od 13—14. Vsi hotelirji, gostilničarji, kavarnarji, slaščičarji, brivci in drugi obrtniki, ki reflektirajo na obisk delavskih gostov, bodo imeli pri vstopu v lokal nabit rdeč plakat s trikotnim znakom in z napisom »Dobrodošli!«

Vlaki

1. Prihodi vsakodnevnih vlakov v Celje

- iz Maribora: brzi 4.14; osebni 6.48; osebni 11.22; brzi 15.15; osebni 15.48; osebni 19.33; osebni 23.23
- iz Zidanega mostu brzi 2.14 (iz Ljubljane); osebni 3.44 (iz Ljubljane, v Zidanem mostu zveza iz Zagreba); osebni 7.29 (iz Ljubljane, v Zidanem mostu zveza iz Zagreba); osebni 9.33 (iz Ljubljane, v Zidanem mostu zveza iz Zagreba); izletniški 10.03 (iz Zagreba vsako nedeljo in praznik); osebni 12.25 (iz Zagreba); brzi 14.38 (iz Ljubljane, v Zidanem mostu zveza iz Zagreba); osebni 15.57 (iz Ljubljane, v Zidanem mostu zveza iz Zagreba); osebni 20.31 (iz Zagreba, v Zidanem mostu zveza iz Ljubljane)
- iz Savinjske doline: osebni 6.45 (iz Velenja); osebni 10.20 (iz Dravograda Meže); osebni 13.24 (iz Velenja); osebni 15.43 (iz Dravograda Meže); osebni 18.58 (iz Dravograda Meže)

2. Odhodi vsakodnevnih vlakov iz Celja

- proti Mariboru: brzi 2.15 (prihod v Maribor 3.25); osebni 4.30 (prihod v Maribor 6.39; ima v Pragerskem zvezo proti Ptujem); osebni 7.33 (prihod v Maribor 9.10; ima v Grobelnem zvezo z Rogatcem); osebni 9.36 (prihod v Maribor 11.14; v Grobelnem zveza z Rogatcem, na Pragerskem s Ptujem); brzi 14.40 (prihod v Maribor 15.51); osebni 16.02 (prihod v Maribor 17.42);

3. Vozni red naročenih posebnih vlakov

- a) Jesenice—Celje in nazaj
Jesenice odh. 4.30
Slov. Javornik 4.36
Zirovnica 4.44
Lesce Bled 4.51
Celje prihod 7.56

Povratak

- Celje odh. 23.20
Lesce Bled prih. 2.36
Zirovnica prih. 2.47
Slov. Javornik prih. 2.55
Jesenice prih. 3.02

- b) Kranj—Celje in nazaj

- Kranj odh. 5.52
Škofja Loka 6.05
Celje prih. 8.29

Povratak

- Celje odh. 22.10
Škofja Loka prih. 0.39
Kranj prih. 0.51

- c) Ljubljana—Celje in nazaj

- Ljubljana gl. kol. odh. 6.22
Devica Marija v Polju 6.30
Zalog 6.35
Laze 6.44
Litija 7.02
Celje prih. 8.14

Povratak

- Celje odh. 21.45
Litija prih. 23.02
Laze prih. 23.22
Zalog prih. 23.32
Devica Marija v Polju 23.37
Ljubljana gl. kol. prih. 23.46

ima v Grobelnem zvezo z Rogatcem, na Pragerskem s Ptujem); osebni 20.36 (prihod v Maribor 22.16; v Grobelnem zveza z Rogatcem, na Pragerskem s Ptujem)

- proti Ljubljani in Zagrebu: brzi 4.15 (prihod v Ljubljano 6.02; v Zidanem mostu zveza z Zagrebom, kamor dospe 7.25); osebni 6.52 (direktni vlak v Zagreb, kamor prispe 9.50; v Zidanem mostu prestop proti Ljubljani, kamor prispe 9.24); osebni 11.25 (direktni vlak v Ljubljano, kamor prispe 13.45; z Zagrebom nima zveze); osebni 13.35 (direktni vlak v Zagreb, kamor prispe 18.12; z Zagrebom nima zveze); brzi 15.16 (prihod v Ljubljano 17.03; v Zidanem mostu zveza z Zagrebom, kamor prispe 17.30); osebni 15.52 (direktni vlak v Ljubljano, kamor prispe 18.12; z Zagrebom nima zveze); osebni 19.40 (vlak v Ljubljano, kamor prispe 21.53; v Zidanem mostu zveza z Zagrebom, kamor prispe 22.20); izletniški 21.03 (direktni vlak v Zagreb, kamor prispe 23.35); osebni 23.33 (vozi samo do Zidanega mosta; iz Zidanega mosta je zveza z Ljubljano, toda samo z brzovlakom)
- v Savinjsko dolino: osebni 7.36 (vozi do Dravograda Meže); osebni 9.50 (vozi samo do Velenja); osebni 12.34 (vozi samo do Velenja); osebni 16.08 (vozi do Dravograda Meže); osebni 20.40 (vozi samo do Velenja)

- d) Maribor—Celje in nazaj

- Maribor odh. 8.00
Tezno 8.08
Pragersko 8.24
Celje prih. 9.23

Povratak

- Celje odh. 21.50
Pragersko prih. 22.55
Tezno prih. 23.15
Maribor prih. 23.22
- e) Prevalje—Celje in nazaj
- Prevalje odh. 5.24
Guštanj Ravne 5.30
Dravograd Meža 5.50
Slovenjgradec 6.16
Mislinje 6.46
Velenje 7.28
Šoštanj Topolšica 7.37
Celje prihod 8.34

Povratak

- Celje odh. 21.00
Šoštanj Topolšica 21.58
Velenje prih. 22.07
Mislinje prih. 22.55
Slovenjgradec prih. 23.18
Dravograd Meža prih. 23.43
Guštanj Ravne prih. 0.02
Prevalje prih. 0.09

PRIPOMBA: Kdor se pelje z naročenim vlakom, naj kontrolno karto, ki jo dobi na vlaku, dobro shrani, ker velja ta karta tudi za povratak. Četrt ure pred odhodom vlaka bodite sigurno na kolodvoru! Ne vstopajte v navadne vlake, ker velja polovična voz-nina samo za naročene vlake! Vsak, kdor stopi v navadni vlak, bo moral plačati celo vozovnico.

V času, ko se meščanstvo odtujaše kulturi, ko sežiga na grmadah vse, kar so največji in najboljši duhovi človeštva globokega in plemenitega domislili, sprejema delavstvo prapor kulture. Mi smo dediči vse dosedanje kulture, ki jo bomo razvili dalje, da bo postala zrcalo osvobojenega človeka.

Priporočajo se celjskim izletnikom:

OCVIRK PETER sadjar Celje, Ozka ulica	BALDASIN AVGUST sodavičar Celje - Gaberje, Mariborska c.
MANTEI KARL slašičarna Celje, Glavni trg	OSET FRANC trafika Celje, Vodnikova ulica
JUNGER LUDVIK prekajevalnica Celje, Prešernova ulica	Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih